

VÕTKEM SÜDAMESSE ÕPILASTE MURESID

mamine. Sinna vahele mahuvad küll õpetunnid, kuid aeg, mida õppur saaks kasutada ühiskondlike ülesannete täitmiseks, mõne huviringi tööst või koolivälisest üritusest osavõtmiseks, on temale lausa luksuseks.

Tihti takerduvad meie huvitavad ettevõtmised ennekoike sõiduvahendi puudumise taha: kaugemal elavatel lastel pole võimalik osa võtta, sest kojusaamine on küsitav. Majanditelt olene kuulnud palju lubadusi (neid anti kunagi ka koolide likvideerimise koosolekutel), kuid nende täitmine edeneb visalt. Kool ei saa majandite juhtkondi millekski kohustada, kuigi oma laste (oma töötajate lapsesed võiksid olla nagu majandi lapsed) eest hoolitsemine peaks südamelähedane olema kõigile majandijuhtidele, juhtivatele spetsialistidele. Ainult osava reklaami ja kõlava kõnega maatoõle ei meelita, noored hindavad tegusid.

Õpilane ja õpetaja. Nende vahel peaks valitsema mõistmine. Suures maakoolis,

Koolireform

eeltoodud tingimustes on see lausa hädavajalik. Klassijuhataja ei tea õpilasest palju, ta ei ole tuttav kõigi koduste oludega — ta ju tõesti ei jõua. Seda enam peaks ta suhtlema klassiga mitte kui ainult pedagoog, vaid nagu mõistev INIMENE. Õpetaja, kelle meelest õpilane on vaid detail, mille jämetötluse eest ta palka saab, ei ole oma elukutset õigesti valinud. Siinjuures tahaks teha etteheite õpetajate psühholoogilisele ettevalmistatusele kõrgkoolis.

Koolielus tekib kõiksugu olukordi. Õpetaja peab olema see, kes olukorda õigesti hinnates arukalt otsustab. Näiteks. Meie koolisõidubussid on äärmiselt täis ning juba lihtsalt sõitmine väsitab. Talvel suuski kaasas kanda on raske, kui mitte võimatu. Nende pärast saame bussis pahandada. Kahjuks ei mõista kõik õpetajad seda ning tihti on parimatelgi sportlastel kolmanda veerandi võimlemishinne puu-

dulik. Ometi lahendaks probleemi koolile suusabaasi loomine.

Õpilase koolikotti peavad mahtuma 5–7 tunni õpikud, vihikud, töövihikud, lisaks kõiksugu tabelid, ülesannete kogud. Võimlemistunniks on vaja dressi, suusatunnis veel suuski+saapaid, joonistus-tunniks värve, joonestustunniks muid tarbeid... Kas see pole liig? Õpilane peaks koolis ennekoike teadmisi omandama, mitte pakikandja olema. Ons hariduse seisukohalt oluline, kas koolipingil on tunni ajal kaks õpikut või üks? Arvata võib; et ei ole, kuid miks siis nii mõnigi õpetaja laob õpiku (või mõne muu koolitarbe) puudumisel päevikusse puudulikke hindeid? Õpilaste seas ta sellega autoriteeti ei saavuta, pigem vastupidi. Nii kaob huvi ühe või teise aine vastu sootuks.

Mõned õpetajad on valesti mõistnud õpilaskomitee ülesannet, arvates, et see on uus organisatsioon õpilaste korralekutsumiseks. Tegelikult on õpilaskomitee loodud õpetajaid ja õpilasi ühenda-

ma. Komitee peaks sekkuma probleemide lahendamisse, ka üksikõpilaste puhul, ütlema õpilaskollektiivi arvamuse. Selleks tuleb anda võimalus.

Sügisel kontrollis õpilaskomitee koos pedagoogidega koolivormi. Neil päevil muid rõivaid kandnud õpilasi tundidesse ei lubatud. Paari päeva pärast see buum õnneks vaibus, kuid kube maitse jäi suhu: ikka ja jälle meenub piinlikult pedantne komisjon, kes isegi vormipluusi värvi etaloni järgi kontrollis. Tulemuseks oli, et ühel päeval lubati abiturientidest tundidesse vaid kolm õpilast! Kas sellist formalismi oli tarvis? Kas tasus ohverdada mitut koolipäeva lihtsalt vormipluussisinisele? Kirjutan sellepärast, et olen kuulnud mõnikord ka mujal nii talitavat.

Õpilaste omavalitsus tekib siis, kui õpilasi küll suunatakse, aga ka usaldatakse, kui neid kontrollitakse, aga ka volitatakse kooliasja ajama. Ainult see arendab meis iseseisvust, otsustamisvõimet, annab elukogemusi. Paljas küpsustunnistus meid küpseks ei tee. Meeldib, et reformiprojektis ka õpilaskomitee osa suurendamisele tähelepanu juhitakse. Seda osa tulebki kõigil õiges valguses näha.

Õppekoormusest on palju räägitud. Et palju tuubime, konsekteerime, seda tunneme iga päev, samuti, diferentseeritud õpetamise puudumist.

VÄINO KOORBERG,
Lunuja keskkooli
õpilaskomitee esimees